

Saksprotokoll

Utvalg: Hovedutvalg - helse/sosial
Møtedato: 16.03.2005
Sak: 0021/05

Arkivsak: 04/06195
Tittel: SAKSPROTOKOLL: NOU 2004:18 HELHET OG PLAN I SOSIAL- OG HELSETJENESTEN

Behandling:

Ved votering ble rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

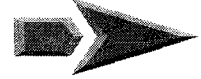
Helse- og sosialutvalgets vedtak:

1. Skien kommune vurderer lovforslaget til i det vesentlige å være meget positivt.
2. Det er kritiske merknader til følgende:
  - Fylkesmannens adgang til å klage på vedtaket
  - Forslaget om personlig faglig ansvarlig for tjenesten
  - At det ikke er tatt med lov om barnevern, samordning av tvangsbestemmelser inkludert for demente, og at spørsmålet om livsopphold (økonomisk sosialhjelp) er utenfor mandatet.

Nærmere begrunnelse framgår av saksframlegget.

Hovedutvalg for helse- og sosial, den 18.03.2005

Wenche Sjøteland
for Eva Jupskås
Leder

Hovedutvalg - helse/sosial

Saksbehandler: Tore Haukvik
Arkivsaksnr.: 04/06195

Arkiv: G10

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
0021/05	Hovedutvalg - helse/sosial	16.03.2005

NOU 2004:18 HELHET OG PLAN I SOSIAL- OG HELSETJENESTEN**Rådmannens innstilling:**

1. Skien kommune vurderer lovforslaget til i det vesentlige å være meget positivt.

2. Det er kritiske merknader til følgende:

- Fylkesmannens adgang til å klage på vedtaket
- Forslaget om personlig faglig ansvarlig for tjenesten
- At det ikke er tatt med lov om barnevern, samordning av tvangsbestemmelser inkludert for demente, og at spørsmålet om livsopphold(økonomisk sosialhjelp) er utenfor mandatet.

Nærmere begrunnelse framgår av saksframlegget.

Rådmannen i Skien

Knut Wille

Bakgrunn:

Det foreligger en NOU fra utvalget som ble nedsatt for å harmonisere den kommunale helse og sosiallovgivningen

Siktemålet var å sikre ensartet regulering av likeartede tjenester. Sikre helhetlige tjenester til brukere med sammensatte behov. Hindre ansvarsfraskrivelse. Forenkle regelverket for brukere, tjenesteytere og kommuner.

Det skulle IKKE skje vesentlige endringer i tjenestetilbudet eller vilkåret for å få disse. Og heller ikke endringer som fikk økonomiske konsekvenser av noe omfang eller omfordeling.

Fakta:

Det er omfattende å redegjøre for dette og her trekkes fram bare noen vesentlige forhold. Lovteksten – vedlegg 1 og sammendraget- vedlegg 2.

Viktigste Prinsipp:

- Det er lagt avgjørende vekt på brukere med sammensatte behov. Disse har det største behov for forenkling og samordning
- Verdigrunnlaget er tydeliggjort. Det understrekes med utgangspunkt i menneskerettighetene at alle er like verdifulle og alle har det samme krav og rett til hjelp uansett diagnose eller funksjonssvikt.
- Dette skal sikres tydeligere gjennom at vedtak fattes på en enhetlig måte. At det er felles ankebestemmelser.
- Medvirkning fra brukeren er sterkt understreket og en forutsetning
- Faget i form av opplisting av profesjoner er borte- det sentrale er hjelpen til tjenestemottager.
- Profesjonalitet og kravet til faglig forsvarlighet i tjenestestyting er sterkt vektlagt
- Retten til individuell plan og samordnede vedtak for alle kommunale tjenester (ikke oppsplittede tjenestevedtak for de enkelte tjenester) er understreket.

I forhold til dagens lovverk bemerkes at:

- Reglene for frivillig helse tj og sosialtj er omskrevet og oppdatert, men i det vesentlige uendret innhold
- Tvangsreglene overfor psyk utv. h og rusbrukere og reglene for miljørettet helsevern er i det vesentlige uendret
- Lov om barnevern er ikke endret (med unntak av taushetsplikt)
- Det er ikke tatt stilling til økonomisk sosialhjelp
- Det er ikke tatt inn noe om tvangsbestemmelser overfor demente.

Følgende områder som endres kommenteres :

1. Det etableres nye regler for saksbehandling
2. Det blir nye regler for taushetsplikt
3. Retten til individuell plan lovfestes

4. Det blir nye regler for klage, tilsyn og varsling

Ad 1. Det skal nå fattes vedtak i ALLE tildelinger – også helsetjenester. Forvaltningsregler gjelder

OBS: det må taes standpunkt til om vi vil ha politisk klageorgan eller ei. (idag er det for helsetj men ikke sos tj.)

Det skal fattes samlede vedtak som inkluderer ALLE deltjenester i en kommune.

Det skal framgå hvilket organ i kommunen som kan endre vedtaket

Ad 2. Alle taushetsplikt bestemmelser er harmonisert og inkluderer barnevernet.

Informasjon kan utveksles fritt på tvers når det er nødvendig for tjenesten.

Det kan nektes og det må aksepteres, men kan få konsekvs for tjenesten (kan ikke kobles til vilkår)

Informasjon kan også utveksles med andre forvaltnings områder dersom vi har skriftlig avtale om tjenestesamarbeid- Avtale med DPS og avtale om utskrivningsklare pasienter er eksempler på slike avtaler.

Ellers gjelder samtykke også her.

Det skal ikke utveksles mere informasjon enn den som er nødvendig for vedtaket.

Forutsetter IKT og journalsystemer som legger til rette for informasjonsutveksling.

Ad 3. Individuell plan forsterkes og er fundamentet for de med sammensatte og langvarige behov.

Skal være en planansvarlig

Alle plikter å delta ,også 2 linje.

Individuell plan er grunnlaget for samlet vedtak for de kommunale tjenester.

Et flertall formulerer en PLIKT for kommunen til å lage plan dersom tjenestemottaker ikke nekter.

Et mindretall formulerer en RETT til plan for de som ønsker det.

Ad 4. Alle vedtak er enkeltvedtak og kan klages til fylkesmannen. Kommunen selv bestemmer om den vil ha en lokal politisk behandling av klageene før fylkesmannen avgjør de. Dette kan uansett ikke føre til lengre ventetid enn 4 uker.

Flertallet mener at fylkesmannen skal kunne prøve ALLE forhold ved saken – også det faglige skjønn.

Et mindretall mener at fylkesmannen bare skal vurdere om skjønnet er grovt urimelig og ellers gjøre legaliteteskontroll.

Det foreslåes at det skal utpekes en personlig faglig ansvarlig for de enkelte tjenester etter loven, og at vedkommende har et selvstendig og personlig ansvar for å se til at tjenesten er faglig forsvarlig og varsle kommunenes ledelse og evt tilsynsmyndighet om så ikke er tilfelle.
§11-1 p 3

Vurdering:

Denne har selvsagt sitt utgangspunkt i Skien og slik vi kjenner forholdene i helse og sosial og pleie og omsorgstjenestene.

I det vesentlige er forslaget meget positivt.

Det vektlegges tverrfaglighet, samordning og helhet og taushetspliktbestemmelsen er harmonisert.

Dette er allerede tilrettelagt i Skien både i Bestillerkontoret i pleie og omsorg. I Koordineringsenheten i HS og Samordningsforsøket med trygd a-etat og sos tj. Likeledes gjennom avtale med DPS på psykiatrien og i plan for risikoutsatte barn og unge.

Vi får nå et lovverk som støtter denne måten å tenke på og som forenkler samordningen. Slik sett bekrefter den at vi arbeider rett og skal gå videre på tverrfagligheten og samhandlingsvegen.

Det blir en utfordring å lage gode journal og vedtakssystemer som ikke er for byråkratiske nå når også all helsetj skal med. IKT systemene og journalsystemene må vurderes og det må avklares med fylkesmannen hvordan vedtakene bør utformes.

Dette vil kreve noe administrative ressurser, men bør etter en overgang ikke være utgiftsdrivende.

Vektleggingen av individuell plan er i tråd med arbeidet i Skien allerede. Det har ikke så stor betydning om retten til individuell plan er en plikt eller en rett for de som ønsker det. Det viktigste er uansett at en plan skal ta utgangspunkt i brukeren og IKKE være profesjonenes plan..

Lovutkastet endrer ikke balansen mellom rettigheter og ressurser, fortsatt har alle rett til å få vurdering og tjenester UAVHENGIG av kommunenes økonomi (Fusa dommen) , men omfanget av tjenestene er fortsatt gjenstand for vurdering faglig, økonomisk(politisk) og ved ankebehandling og evt rettsavgjørelser

Det vil si: Loven gir ingen grenseløs rett.

De kritiske merknader:

Lovutkastet burde vært tydeligere på at ALLE tjenester har ansvar for å bidra med sine ressurser for at den planansvarlige i individuell plan kan greie oppgaven sin. Det er ikke den planansvarlige som skal lage planen alene. Vedkommende skal først og fremst koordinere de tiltak ALLE må bidra med ut i fra sitt ståsted og ansvar. Her bør det sikres pålegg til alle om å samarbeide uansett forvaltningsnivå.

Det er ikke rimelig at fylkesmannen skal kunne prøve alle sider ved vedtaket. Det bør innskrenke seg til lovlighets, saksbehandling og urimelig skjønnsvurdering.

En vurdering i detalj av faglig skjønn vil overlate beslutningen til et organ (fylkesmannen) som er:

- uten politisk ansvar hverken mot stat eller kommune.
- uten tjenestemessig ansvar innenfor en ramme.
- uten faglig ansvar.

Dette betyr i praksis at avgjørelsen skjer i desentralisert statlig byråkrati. Erfaringene er dessuten at skjønnnet varierer betydelig mellom de enkelte fylkesmannskontor og det vil derfor heller ikke sikre likebehandling.

Tjenestemottakers sikkerhet utover det skjønn som ligger i kommunen må prøves i rettssystemet og/eller gjennom forskrifter om faglighet og standard gitt ved forskrift.

Forslaget om en personlig faglig tjensteansvarlig er problematisk:

Normalt er jo rådmann/linjelederne allerede helt ut ansvarlige for de tjenester som gies- også faglig. **Slik bør det fortsatt være** . Det er tilstrekkelig og er dessuten tydeliggjort gjennom organisasjonskart, stillingsbeskrivelser og delegeringsbestemmelser i den enkelte kommune. Begrunnelsen for en egen faglig ansvarlig **utover dette** (dersom det er meningen) må begrunnes i to forhold

Enten: behov for å sikre nettopp disse grunnleggende tjenester ekstra

Eller: manglende tillit til kommunen.

Vi kan ikke se at dette er redegjort for i utredningen som blir meget uklar på dette punktet når en leser nærmere. Vi vil hevde at hele punktet bør fjernes.

Kommunen har allerede og uten dette punktet et definert ansvar og tjenesten kan klages på og prøves rettslig.

Dersom det ønskes nasjonal minstenorm så må en heller sentralt vedta det og binde ALLE kommuner(av hensyn til bruker)

Punktet kan også lede til faglig strid mellom profesjoner om hvem som har ansvar. Det var ikke poenget med lovendringen- tvert i mot - alle har ansvar for å bidra overfor tjenestemottaker.

Dessuten er det ikke definert hva som forståes med personlig ansvar- er vedkommende rettssubjekt og straffbar ? Det er uvanlig i kommunal sammenheng.

Vi mener altså at punktet er dårlig begrunnet, ikke konsekvensvurdert og unødvendig.

Det er fullt dekkende at kommuen i sine tjenstebeskrivelser og organisasjonskart tydeliggjør ansvarforholdene for de ulike tjenester. (slik de allerede har idag , evt må det skjerpes.)

Tvangsbestemmelser for demente må snart komme , og må samordnes med øvrige tvangsbestemmelser.

Det burde vært tatt standpunkt til utmåling av økonomisk sosialhjelp. At dette ble holdt utenfor mandatet er underlig fordi livsopphold er sentralt i de grunnleggende rettigheter som loven skal sikre.

Lov om barnevern bør snarest inkluderes i loven

Vedlegg:

1. Lov utkastet
2. Sammendraget